

GAWAD PLARIDEL LECTURE 2014

Nora Cabaltera Villamayor

On 27 August 2014, the Gawad Plaridel, the highest award given by the University of the Philippines (U.P.) to outstanding media practitioners, was conferred by U.P. President Alfredo E. Pascual in the presence of U.P. Diliman Chancellor Michael Tan, Professor Emeritus Dr. Nicanor G. Tiongson, and U.P. College of Mass Communication (CMC) Dean Rolando B. Tolentino, on actress Nora Cabaltera Villamayor, popularly known as Nora Aunor.

This issue of Plaridel publishes three documents relevant to the proclamation of Nora Aunor as 2014 Gawad Plaridel awardee: first, the official citation which enumerates and describes the achievements for which Ms. Aunor is being recognized; second, an essay on the life and works of the awardee by Mr. Mario Hernando; and third, the Gawad Plaridel speech of the awardee.

The Gawad Plaridel 2014 Citation for Nora Aunor

For her unique artistry and versatility as a singer, which catapulted her to sudden fame as sole champion for many months in the national contest *Tawag ng Tanghalan* and proved to all and sundry that talent, no matter its origin, can breach the borders set by the elite and the erudite, and, coupled with charisma, can conjure a phenomenal army of admirers that now includes many sectors, classes, and generations of Filipinos both here and abroad;

For portraying with intelligence and sensitivity an amazing number and types of characters on the silver screen, from movie fan in *Bona* to fake faith healer in *Himala*, from activist in *Bakit May Kahapon Pa?* to attorney in *Naglalayag*, from nurse in *Minsa'y Isang Gamugamo* to nun in *Fe, Esperanza, Caridad*, from teacher in *Tatlong Taong Walang Diyos* to disco dancer in *Annie Batungbakal*, from domestic helper in *The Flor Contemplacion Story* to tribal midwife in *Thy Womb* — all of which earned for her the highest plaudits from critics and cinephiles from all levels of Philippine society;

For producing, through her NV Productions, movies of notable quality, such as *Banaue, Alkitrang Dugo, Tatlong Taong Walang Diyos, Annie Batungbakal, Bona*, and *Tisoy*, which brought together important directors, writers, actors, and other film artists who, through her support as actor and/or producer, were able to create films that helped raise the bar in Philippine filmmaking;

For starring in television programs that lasted for many years and are now etched in the national memory, such as the musical variety shows *Nora Aunor Show* and *Superstar*, which showcased her skills in song and dance and established a new format in Philippine television, and the weekly drama anthologies *Nora Cinderella* and *Ang Makulay na Daigdig ni Nora*, which brought to the public both fine dramatic acting and relevant narratives of everyday life

For challenging the colonial standards that privileged the mestiza as paragon of beauty in Filipino film and society and proving that the features of the *kayumanggi* — honey-gold

skin, crow-black hair, and petite body — are as legitimate as any other, especially because in the Philippines the *kayumanggi* embodies the aesthetics of the Malay majority that has prevailed from the pre-colonial period to the present, from rural to urban, from slum to mansion;

For using her tremendous popularity as a key to open to the masses who idolized her and identified with her origins, the world of sensible films and plays that dramatized and analyzed the abject conditions of the Filipino majority and the poor and powerless characters that she played with conviction and invested with a glimmer of hope in social change;

For her sheer artistry and stunning virtuosity as a performer that has brought luster and light to Philippine radio, television, and film, made her the exemplar and benchmark of excellence for both her contemporaries and successors, and raised the film and broadcast media to levels higher than where she found them at the start of her felicitous career as an artist;

The 2014 Gawad Plaridel is given to Nora Aunor (Nora Cabalera Villamayor) by the University of the Philippines on the 27th day of August 2014, at the Cine Adarna, UP Film Institute Film Center, University of the Philippines, Diliman, Quezon City.

ALFREDO E. PASCUAL
President, University of the Philippines

MICHAEL L. TAN, Ph.D.
Chancellor, U.P. Diliman

ROLAND B. TOLENTINO, Ph.D.
Dean, U.P. College of Mass Communication

NORA AUNOR: An Appreciation

Mario A. Hernando

Two weeks before the conferment of the Plaridel Award to Nora Aunor, a movie in which she plays a cameo opened in Metro Manila. Titled *Barber's Tales*, it is a highly political movie by Jun Robles Lana in which she has only two brief appearances as bookends that open and close the film. The closing segment shows her as an underground rebel leader making a fiery speech and exhorting comrades to continue the struggle against the repressive government.

Nora Aunor has gone far. She has done so for almost 40 years since she began playing a war victim in her big entry to serious filmmaking in Mario O'Hara's *Tatlong Taong Walang Diyos*, made in 1976. Before this, in the first half of the Seventies, she was the crowd-drawing young superstar who sang romantic ballads and did some acting with her heartthrob screen partner in low-budget musicals like *Guy & Pip*, mostly with alleged real-life sweetheart Tirso Cruz III aka Pip.

Between *Tatlong Taong Walang Diyos* and the recent Cinemalaya film festival entry *Hustisya* by Joel Lamangan, Nora's film output is an incredible, magnificent list of fine movies in which she played a variety of breath-taking roles. Before the year 2014 is over, she will star in two more films, one a horror thriller titled *Dementia*, and the other a film reimagining the real-life political scandal of plunder and whistle-blowing, aptly titled *Whistle-blowers* by Adolfo Borinaga Alix Jr. Nora will play the main whistle-blower.

Then, as now, her films and roles covered a wide range. She is the factotum-fanatic of a macho bit player in *Bona* by Lino Brocka, and a patient, sensible horticulturist and lover in *Ikaw Ay Akin* by Ishmael Bernal. Those were in the Seventies and the Eighties. She also did light fare such as Elwood Perez's *Lollipops and Roses at Burong Talangka*. Fast-forward to the present. She headlined two quiet but intense movies, *Thy Womb* by

Brillante Mendoza in 2012, and *Ang Kwento ni Mabuti* by Mes de Guzman in 2013. Both movies show the best of Nora as she plays a dutiful wife in the first, and a protective mother/grandmother in the other. She won her latest Gawad Urian best actress trophy last year for *Thy Womb*.

But before Nora shot to prominence as screen superstar, she was foremost a singer. Her voice was full and expressive, her diction flawless. She conveyed in both her English and Tagalog songs a range of emotions. In her prime as vocalist, she could hit high notes and low notes and negotiate a song's phrases and dynamics with ease and clarity. This is all said in the past tense.

About four years ago, a cosmetic surgery treatment in Japan led to complications requiring an emergency tracheotomy which invariably destroyed her voice box, an unexpected development. Because of this, she has said that she cannot sing anymore, that a solution to this is a medical procedure that would cost thousands of dollars at the same American hospital in Boston which restored Julie Andrews' voice.

Fans wish that that supreme voice would be back, recalling halcyon days. When she was new in the biz, she could tug at the heartstrings with a longing, stirring paean to a lost or missing mother through a sentimental song, but at the same time win over more discriminating listeners with her renditions of such standards as "Moonlight Becomes You," "People," "Windmills of Your Mind," and "The Greatest Performance of My Life." With "Moonlight," Nora cut her first record (for Citation Records), the song she sang when she became grand champion of the highly-popular singing contest on TV called *Tawag ng Tanghalan*, having won the weekly battle 14 times.

That voice was her initial ticket to fame.

Her odyssey is recounted with clarity and freshness by old-time Noranians, like Jojo de Vera, one of the army of Noranians living abroad, and a committed collector of what may be called Noraniana. Before conquering the fields of recording, movies and live concerts, Nora Cabaltera Villamayor of Iriga, Camarines Sur first set foot on television. The poor, petite *provinciana* from the Bicol peninsula was selling water to bus or train passengers and then joined singing contests on radio and then television.

The parents of this 12-year-old gamine needed money for an elder sister's tuition. Nora, who loved to sing and listen to pop music, joined *Darigold Jamboree*, a popular radio program that was bringing its amateur singing contest to the nearby town of Naga. The prize money of 20 pesos was the exact amount her parents needed. Packing a second-hand dress that her mother, Antonia, had recut and resewn for her, Nora left with a

family friend for the two-hour trip to Naga. It was to be her first stop on the long and winding road to fame.

She won *Darigold Jamboree* with her rendition of “You and the Night and the Music.” And it was again in Naga, not long afterward, that she won another contest sponsored by a rival radio program, *The Liberty Big Show*. Darigold and Liberty were the leading milk brands then. Her dual victory gave her the courage to audition for a national amateur singing contest on TV. Nora wowed everyone with her great voice and reportedly won the heart of a visiting foreign singer Timi Yuro (“Hurt,” “I Apologize”) who was then said to want to adopt her. Nora and her mother set out for Manila. They stayed with her aunt Belen Aunor, who volunteered to take Nora to the studios for the auditions. They agreed that Belen would pose as Nora’s mother or guardian. Nora borrowed her aunt’s surname. Thus was born Nora Aunor.

On Darigold Jamboree’s Bulilit contest on Channel 11, Nora Aunor reigned as undefeated champion for 14 weeks. Then she set out to conquer *Tawag ng Tanghalan*, at the time the most prestigious amateur singing contest in the country. She won the night’s competition, but in the ensuing bout with the reigning champion, Jose Yap, Nora’s anxiety surfaced. She stuttered and missed a line and tasted defeat.

Still, she won the overall *Tawag* championship. Nora joined the evening program *Oras ng Ligaya* on Channel 13. DZXL gave her a spot on *Operetang Putol-Putol*. *Fiesta Extravaganza* hosts Ike Lozada and German Moreno aka Kuya Germs frequently invited her to guest on their radio program.

The broadcast exposure must have helped her long-playing albums, or LPs, shoot up the charts. These were *Nora Aunor Sings: Mga Awiting Pilipino* (Nora Aunor Sings Filipino Songs), *Awitin ng Puso* (Songs of the Heart), *Mga Awiting Pamasko* (Christmas Songs), and *Ang Tindera* (The Vendor). Nora’s cover of “Pearly Shells” was one of the biggest hits in local Tin Pan Alley, selling over a million copies in one year.

Now a superstar, she finally became TV’s newest singing sensation, with a long-running top-rater, first, the *Nora-Eddie Show* with Eddie Peregrina in 1967, then *The Nora Aunor Show* in 1968, and finally, the weekly *Superstar* from 1971 to 1989, with German Moreno and other co-emcees to add humor and variety to the program, and singing guests to give the Superstar a break.

They don’t produce regular musical shows like Superstar on TV anymore, at least those that focus on real singing talent that can single-handedly draw viewers. What we get now are loud extravaganzas that bombard viewers with endless, quick dance routines and variety acts better suited at a makeshift stage or a circus ring. Back then, musical stars like

Nora, Pilita Corrales, Carmen Soriano, and Nelda Lopez Navarro regaled TV audiences with pure, honest-to-goodness singing. Today, singers and show hosts compete not in songfests but screamfests. Everyone tries to outdo everyone in yelling at the top of his voice.

Nora's early feat and budding superstardom couldn't escape the unerring eye of Sampaguita Pictures big boss and star-maker Dr. Jose Perez who built the careers of Movie Queens Gloria Romero, Susan Roces, and Amalia Fuentes. Ironically—and this notion would be rejected by fans who would want an eternal feud between Nora and arch-rival Vilma Santos—Nora says she was an early Vilmanian (term meaning a fan of Vilma's, not yet coined at the time; the rival is called Noranian). Sampaguita was the breeding ground of the future Star for All Seasons, whose movies as child star, Trudis Liit and Ging, Nora claims to have seen several times.

Nora had previously been turned down by four other movie outfits, but Sampaguita offered her an eight-picture non-exclusive contract on October 2, 1967, with the assurance that she would initially be given singing parts.

True enough, in *All Over World* and *Way Out of the Country*, her first two movie appearances in 1967, she sang with her former *Tawag* opponent, Jose Yap. She also guested in youth-oriented flicks produced by Vera-Perez Pictures and United Brothers Production. In her 12th movie two years later, *Young Girl*, she was given her first feature role opposite the young *mestizo* actor Tirso Cruz III. But it was Tower productions that trusted Nora Aunor with a title role in *D' Musical Teenage Idols* (1969) opposite Tirso. The team was known as Guy & Pip, their respective nicknames (*Guy and Pip* was the title of a 1971 Manila filmfest movie, starring the two of them).

Artemio Marquez, director of *D' Musical Teenage Idols*, was warned by industry experts about the odds against giving a plain-looking, tiny and dark-complexioned waif the movie's title role, for that would go against the box-office grain and give him a dud. Marquez would not hear of it. The movie was a super-hit.

This was the time when the Nora-Tirso tandem had one or two movies every week. Only one other romantic teen pair gave them competition: that of Vilma Santos and Edgar Mortiz's. For its 34th anniversary movie, Sampaguita Pictures presented another Nora-Tirso picture, only three days after *D' Musical Teenage Idols* premiered—*Fiesta Extravaganza*, which became another monster hit. Producers must then be feeling like they were in front of a casino slot machine making noise while chips or coins cascaded from it.

The story goes that Marquez was to shoot a movie down south, taking a ship with Nora and her leading man and a ragtag crew on board, but even before they reached their provincial destination, they were able to finish

another movie during the sea voyage, using a hastily written script and taking static shots of the two stars singing current hits. It was a box-office hit.

Fans at the time were insatiable. They trooped to theaters showing her movies, lapped up her records, and went to her shows to see her in person. In one memorable show at the Araneta Coliseum two decades ago, Nora Aunor entranced a throng and received a rousing standing ovation. That landmark concert, *Handog*, saw one of the Big Dome's biggest successes. Later, the superstar mesmerized an intimate audience at the Captain's Bar with a selection of chestnuts.

In the Eighties, her appeal swung from common to classy. If contemporary young stars make product endorsements and TV appearances, Nora had her share of them in her salad days, from Coke to lifestyle products. There was this other matter of the superstar being a brown-to-dark-skinned singer not in the mold of Gloria, Nida Blanca, Susan, and Amalia. She transformed fan preferences. Now it's okay not to be *mestiza* or *mestiza*. Brown is beautiful.

At the peak of her fame, she took new challenges. And so she did theater—the Philippine Educational Theater Association's (PETA) *Minsa'y Isang Gamu-Gamu* (Once There Was a Moth), an adaptation of her 1976 movie, and *DH* (Domestic Helper), 1992. She was in the cast of a local adaptation of Euripedes' tragedy *Trojan Women* with Cecile Guidote-Alvarez staged at the Parks and Wildlife amphitheater.

In her movies, she teamed up with a host of leading men most of them prettier than she: Manny de Leon, Sajid Kahn, Walter Navarro, Ricky Davao, Lloyd Sammartino, Victor Wood, Cocoy Laurel, and even experimentally, rival Vilma's regular partner Edgar Mortiz. Another co-star was then-unknown Hollywood actor Don Johnson, who would later become a big name in the movies and TV (*Miami Vice*). They were together in *Lollipops & Roses* in 1971. In Nora's later period, during which she made serious films, she was paired with serious actors like Dindo Fernando, Jay Ilagan, Ronaldo Valdez, Bembol Roco, and Yul Servo, and the top icons of the industry, namely, Dolphy, Joseph Estrada, and Fernando Poe Jr., among many others.

She worked with four National Artists, all of them now deceased: Gerardo de Leon, Lamberto Avellana, Lino Brocka, and Ishmael Bernal, and other name directors including the late Mario O'Hara, Maryo J. delos Reyes, Joel Lamangan, Elwood Perez, Eddie Garcia, Joey Gosiengfiao, Romy Suzara, Gil Portes, Lupita Concio-Kashiwahara, Laurice Guillen. A popular role, *Bakekang*, was created by Carlo J. Caparas.

Nora Aunor reaped innumerable honors for some of the nearly 200 movies she made, having graduated from a mere passive singing star to a dynamic dramatic performer. She won her first award, albeit a minor one,

in 1972 for her 53rd movie *And God Smiled at Me*, but after her first Gawad Urian for best actress from the Manunuri ng Pelikulang Pilipino in 1976, her first major award, the other awards-giving bodies followed suit (the Film Academy of the Philippines, Famas, Star, the Metro Manila Film Festival, and last August 10, Cinemalaya 10). From the Manunuri alone, she earned nine Urian trophies, two of them for Dekada awards (as best actress of the decade) shared with, again, Vilma Santos who so far leads with a record 10 Urian awards.

For her last movie before she left for the United States in 2004, Maryo J. delos Reyes' *Naglalayag*, she won the Manila Film Festival best actress award for playing a judge involved with a younger man, a taxi driver (Servo).

Two highlights of her movie career were *Banaue* (1974), her only movie with Gerry de Leon (and his last) and O'Hara's *Tatlong Taong Walang Diyos* (1976), which led to her first major award, the Urian. In both, she was paired with Christopher de Leon, who several months after *Banaue*, in 1975, married her. The union gave them a son Kristoffer Ian, their only biological child, with elder sister Lotlot coming first. The others in the family are Matet, Kenneth, and Kiko. Lotlot's former husband, Ramon Christopher, is the son of Pilita Corrales. Nora expressed delight upon being reunited with her children, and seeing a growing number of grandchildren.

Nora Aunor's rags-to-riches story was interrupted only by her eight-year stay in the United States, where she wanted originally to just have a change of pace, do concerts to pay the rent, and take it easy. She says she experienced penury, loneliness, homelessness, and dependence on the kindness of compatriots and fans there, moving from one house to another, one state to another. She was arrested for shabu possession, reported to have been a party to same-sex marriage with a former manager in Las Vegas in 2000 (which became public knowledge only in 2004), and rumored to have indulged in drunken shenanigans and sleepless casino marathons with long-time companion John Rendez (which she has denied).

In her homecoming, and almost pleading, she told media friends that the old wayward Nora Aunor was turning over a new leaf.

This past, unfortunately, became the reason for President Benigno Aquino III to refuse to give her the National Artist award recommended by several committees formed by the Cultural Center of the Philippines and the National Commission for Culture and the Arts, saying that Nora's arrest and detention in the United States would send a wrong signal to the youth who would otherwise think highly of a National Artist. Nevertheless, the National Artist issue rekindled the ardor and elicited sympathy among Noranians for the deserving artist.

But the National Artist *contretemps* only made Nora bigger. That prestigious title would have added to her many names: The Poor Girl from Iriga, Pinay Cinderella, water vendor who made good, Golden Girl, and even quite affectionately La Loca Negra. But no other terms of endearment have stuck more handily than La Aunor (a tad affected), Ate Guy (“*A-te*” meaning “older sis,” simple and very Pinoy), and Superstar.

Interestingly, Nora herself has tried to discourage fans from calling her Superstar, saying only one persona has the right to be called as such—the divine Jesus Christ. But not even Nora has the power to stop fans from calling her Superstar. The appellation stuck during the peak of the Nora Aunor-Tirso Cruz III popularity in the early ‘70s, when Andrew Lloyd Webber and Tim Rice roused the Christian world with the landmark rock opera Jesus Christ Superstar which tried to make Jesus more accessible to modern believers.

For her followers who venerated her almost like a deity—god-like, pure, and infallible—Nora is both superstar and Superstar. Hers is a life story stranger, more lugubrious and protracted than TV soap opera—and worthy of a novel. So there goes Noramania, a phenomenon that once swept the country—a success story of rise and fall and resurrection—and is now enjoying a second wind.

MARIO A. HERNANDO is a film critic and journalist for the last 46 years, a founding member of the Manunuri ng Pelikulang Pilipino for 39 years, editor of Weekend Malaya for 27 years, a member of the Movie and Television Review and Classification Board for the past 17 years, a film reviewer-on-air on GMA-7 for seven years, a film and journalism professor at the UST Faculty of Arts and Letters and film juror at the Catholic Mass Media Awards for four consecutive years each, and a Philippine representative to several international film festivals. (Corresponding author marioahernando@yahoo.com)

Ms. Nora Cabaltera Villamayor, more popularly known as Nora Aunor, accepts the UP Gawad Plaridel (2014) Award. From left: Former UP College of Mass Communication (CMC) Dean Rolando B. Tolentino, UP Diliman Chancellor Michael Tan, Ms. Nora Aunor, and UP President Alfredo Pascual. (Photo by Mr. Alex NP Tamayo)

Gawad Plaridel 2014 Acceptance Speech

Nora Cabaltera Villamayor

Mabuti tumama itong mic. Kasi minsan po, kapag tinatawag ako sa stage, mas mataas iyong mic at ibinababa ko pa. Sa totoo lamang po, nerbiyos na nerbiyos ako kahapon pa. Iba pala talaga kapag matagal nang hindi nagbibigay ng speech. Parang wala na yata akong maalala sa sasabihin ko.

Maraming maraming salamat po sa karangalang ipinagkaloob ninyo sa akin. Mabigat daw po [ang tropeo] kaya hindi na pinabuhat sa akin, baka mas mabigat pa sa akin. Alam niyo po, talagang mababa lang ang inabot ng aking edukasyon kaya ang mabigyan ng karangalan katulad nito ay para na rin akong naka-graduate sa unibersidad. Narito po ako sa harap ninyo, na ang sabi, ay para magbigay ng lecture. Hindi naman ako marunong mag-lecture kaya maaari siguro nating tawaging “pagbabahagi.” Mas mauunawaan ko po ang pagbabahagi kaysa lecture.

Isa sa mga madalas na itanong sa akin ay kung ano ang aking inspirasyon sa lahat ng mga pangyayari sa buhay ko, lalo na sa sining kapag lumilikha ako. At kung bakit tumagal ako ng mahigit sa limang dekada. Nahalata yata ang edad ko roon. Lahat ng ginagawa ko ngayon ay pagbuhat sa aking inang pumanaw at ang inspirasyon ko ay galing sa mga taong [sumuporta] mula

noong nag-uumpisa pa lamang akong kumanta hanggang ngayon na ako'y isa nang artista. Hindi ko po akalaing magiging artista ako dahil noong bata ako, napakapayat ko at parang lalaki dahil sa buhok kong napakaikli. At pagkaitim-itim ko, hindi pala, maitim lang po. Mahirap kung pagkaitim-itim, uling na po iyon.

Hindi ko talaga pinangarap na maging artista pero nag-umpisa akong maging mang-aawit dahil sa kalagayan ng aking tatay. Kung hindi niyo po nalalaman, nagtrabaho siya sa istasyon ng tren. May unyon po sila doon e. Kapag kumita sila halimbawa ng isandaan at sampu silang manggagawa, sasahod muna ang mga nauna sa listahan. Nasa huli ang letter V [Villamayor] kaya madalas na ubos na ang pasuweldo bago pa umabot sa tatay ko kaya wala ring naiuwing pera sa amin. Ganoon po kami kahirap. Kaya nasa elementarya pa lamang ako ay naisip ko na kung paano makakatulong sa aming pamilya. Pagkagaling sa eskuwela bago umuwi ng bahay, dumadaan muna ako sa tambakan ng basura para maghanap ng tingga. Sa probinsiya po namin, kinikilo ang tingga. Kung nakaka-diyes sentimos ako, masaya na akong ibigay sa aking pamilya iyon, lalo na sa nanay ko.

Marami pa akong ginawa noong bata ako para kumita. Nakamulatan ko na po ang pagtatrabaho. Nagtinda ako ng mga lutong ulam sa palengke sa gabi. Iyong kapitbahay namin ang nagluluto ng mga pagkain at ako naman ang nagbebenta. Nabibigyan ako ng diyos sentimos kaya tuwang-tuwa ako na may maiuwi sa bahay. Naalala ko dati, mag-aala-una na ng hapon pero wala kaming maisaing kaya sinabihan ng nanay ko ang ate kong humiram ng bigas. Kaya nagtinda rin ako ng tubig sa tren. Kahit tumatakbo pa iyong tren, nag-uunahan na kami sa pag-akyat. Talo ako dahil malamig iyong dala-dalang tubig ng mga kasama ko pero iyong akin hindi kasi sa poso lang kinuha. Pero nauubos naman iyong paninda ko. Ginawa ko ang mga ito para makatulong sa aming pamilya, na kahit paano ay maipakita ko sa mga magulang ko na gusto kong tumulong.

Hanggang sa malaman nilang may boses pala ako. [Mula noon,] kung saan-saang piyesta na ako sumali sa mga amateur [singing] contest. Sa bayan po namin, nilalakad lang namin kahit gaano kalayo ang [pa-contest]. Minsan nga, inabot kami ng tatlong oras patungo sa katabing bayan. Sa probinsiya po kasi malalayo talaga ang [distansiya ng mga bayan]. Noong napag-aralan ko ang "The Wedding" (sayang wala akong boses, kakantahin ko sana), nanalo ako ng first prize. Tuwang tuwa po ako sa premyong bente pesos. Nang ibigay ko sa nanay ko, sinabi niyang "Itago mo na lang para may pambayad tayo sa utang sa palengke." Dito ko nasabi, "Kawawa naman kami."

[Pagkatapos ng pangyayaring ito], narinig ko pong nag-uusap ang tita at nanay ko. Ang alam ko, inampon ako ni Nanay Belen sa kasunduang

magpapadala siya ng singkuwenta pesos buwan buwan sa pamilya ko. Pumayag naman ang nanay ko kaya inadopt ako ng kapatid ng totoo kong magulang.

[Sa panahong ito], nagsimula naman akong magpunta sa mga TV at radio station. Nagbakasakali ako na mapapakanta ako, [na] may mag-audition sa akin. Minsan, naiskedyul akong mag-audition sa isang radio program na sina German Moreno at Ike Lozada ang host. Noong mag-eensayo na ako, sinabi ni Kuya Germs (sana hindi siya magalit), “Ay hindi! Huwag muna iyan, huwag muna iyan! Ito muna, ito muna.” Heto na naman, umiyak na naman po ako kasi hindi nakakanta.

Hanggang sumali po ako sa “Darigold Jamboree”. Host sa show na ito sina Laila Benitez, Pepe Pimentel, at Eddie Ilarde. Undeclared ako doon. Pagkatapos, nag-audition ako sa “Tawag ng Tanghalan”. Napakarami po talagang nag-o-audition [sa show na ito]. Dito, kakalembang kung hindi ka nagustuhan. Noong tinawag ang pangalan ko, kinabahan ako sa sobrang excitement. Nakalembang ako. Ang ibig sabihin, maghihintay ako ng anim na buwan para makapag-audition ulit. Antagal po ng pinaghintay ko pero dumating ang panahon at bumalik ako. Kinanta ko ang “You and The Night and The Music” (na naging walang kamatayan kong kanta) at [sa wakas] ay natanggap din. Tuwang-tuwa po ako. Nanalo ako ng first prize pero hindi ko natalo ang defending champion na si Jose Yap.

Kaya naghintay na naman ako ng anim na buwan para mag-audition ulit. [Sa pagkakataong ito], kinanta ko naman ang “People” na tumalo sa Kundiman ng dating champion. Dito masasabi kong nag-umpisa akong maging isang mang-aawit. Sa grand finals, naglaban-laban lahat ng mga nag-champion sa “Tawag ng Tanghalan”. Nanalo ako sa kinanta kong “Moonlight Becomes You.” Nag-champion na po ako noon. Pagkatapos ng show, lumapit na po si Kuya Germs (na noon ay nagpaalis sa akin), “Ay, kilala ko ito.” So biglang ganoon. Sinabi niyang, “Pinapatawag ka ni Dr. [Jose] Perez.” Tinanong ko kung bakit. “Basta kakausapin ka raw.”

Kaya pumunta naman kami kinabukasan. Nang makausap namin si Dr. Perez, aba, kinontrata po ako. Apat na taong kontrata at sa huling dalawang taon, gagawin daw akong bida sa pelikula. Umasa naman ako pero hindi po nagkatotoo. Kasi ampayat-payat ko talaga noon. E iyong mga artista noong araw medyo matatangkad, hanggang baywang lang yata nila ako. Tapos, mapuputi, mga mestisa. Naisip kong hindi naman yata ako tatanggapin artista rito. Kasi usong-uso noon ang mga mestisa at saka nag-aral sila ng pagsasalita bago gumawa ng pelikula. Kaya nasabi ko, “Ay, hindi naman ako ang bida.” Ang direktor po namin noon sa Sampaguita [Pictures] ay si Temyong, si Artemio Marquez. Nang maglakas-loob siyang magprodyus ng pelikula, kinuha po ako at saka si Pip [Tirso Cruz III].

Hindi pa ako kilala ni Pip noon pero minsan ko na siyang napanood sa TV. [Doon pa lang] iba na ang pulso ng aking dibdib. Para bang, “Uy, ganun pala iyon kapag first love.” Kaya noong malaman kong [siya ang makakapareha ko], natuwa po ako. Totoo iyong kinukuwento kong “Sana may shooting para makita ko siya ulit.” Sa awa naman ng Diyos, niligawan ako. Nadala sa pakindat-kindat at saka pa-cutie cutie ko. Kita niyo naman, hindi ako nakakatingin nang direktso kapag gusto ko ang tao, lagi akong nakatungo. Kunwari inaaway ko pero hindi naman. Siguro dahil na rin sa fans kaya na-in love na rin sa akin si Pip (uy, kinikilig). [Ito ang dahilan] kaya nagkaroon ng Guy and Pip.

Pero kung tutuusin, ang talagang love team noong araw, si Bobot [Edgar Mortiz], Pip, at ako. Tatlo kami noon. Ngayon, nag-away away na ang fans. Kaya noong tinanong ako, “Kanino ka, kay Bobot o Tirso?” Siyempre, ang isinagot ko, “Kay Pip.” Nagalit sa akin kaya naghanap ng ibang kapareha [para kay Bobot]. Hinanap niya nga po ang kumare kong si Vi [Vilma Santos]. Kaya doon na po nag-umpisa ang love team, love team.

Pero tama na po muna ang tungkol sa pag-aartista ko. Iyong pagkanta ko talaga ang dahilan kung bakit ako nagkaroon ng show na *Superstar*. Dati po itong *The Nora-Eddie Show*, pero noong namatay si Eddie [Peregrina], naging *The Nora Aunor Show*. Noong hindi na magkasya ang fans na nanonood sa studio, sa labas na kami nag-show. Umabot na hanggang sa kabila, sa Roxas Boulevard. So ang ginawa ni Ate Kitchie Benedicto sinimulang tawaging *Superstar* ang show na hanggang ngayon ay naging kakabit na ng pangalan ko. Sa totoo lang po, ayoko pong tinatawag na superstar noon. [Tumagal ang show] hanggang sa nagkaasawa at nagkaanak [ako]. Thirty two years pong nagtagal nang walang hinto-hinto [kaya] tinawag na “the longest running television show”. Kaya nalungkot po ako noong nawala ito. Biro mo, tuwing Saturday at Sunday, iyon na po talaga ang buhay ko. Nag-aral ako ng sayaw kahit na medyo [parehong] kaliwa ang paa ko. Hindi ako nakakasayaw talaga, pakantahin na lang ako. Iyong sayaw, para sa kumare ko iyon. Tiklop talaga ako sa kaniya pagdating sa pagsasayaw.

Alam ninyo si kumareng Vilma, so totoo lang po, fan niya ako. Noong nasa probinsiya pa ako, mayroon na siyang *Trudis Liit* at *inaudible* kaya idol ko siya. Limang beses po kung panoorin ko iyong mga pelikula niya. Nanghihiram pa ako sa kklase ko ng pera para lang makapanood. Kaya nang makita ko siya dito sa Manila, nagpapirma ako ng slumbook. Slumbook pa po ang tawag noong araw. Sayang nawala ko na iyong pinapirmahan ko.

Noong nasa *Superstar* ako, ginagawa ko rin ang *Ang Makulay na Daigdig ni Nora* kung saan nakatrabaho ko ang iba’t ibang klase ng direktor katulad nina [Lupita] Concio, na siyang pinakamatagal na direktor ko noon, Ishmael Bernal, Direk Noni, at marami pang iba. Marami akong natutunan

sa paggawa ng *Ang Makulay na Daigdig ni Nora* kasi once a week po iyon lumalabas at iba-ibang karakter ang ginampanan ko sa mga istorya. Noong mga panahong iyon, nag-eeksperimento na rin ako kung paano aatakehin ang [role]. Pagkatapos noon, ginagawa ko na kung ano ang maisip ko. Umubra naman po, tumugma naman sa mga eksena.

Noong araw, kinukuha rin ako ng iba't ibang producer kaya nagawa ko ang mga pelikulang gaya ng *Balut...Penoy* at *Darna*. Subalit minsan dala ng pangangailangan, nakakatanggap ako ng pelikulang hindi bagay sa akin. Katulad noong may nag-offer sa akin, kahit nakuha ko na iyong downpayment pero nang lumabas iyong script, parang hindi maatim ng loob ko na gawin ang pelikula. Kaya kahit kailangan ko ng pera, sinauli ko iyong paunang bayad sa akin. Kaysa naman nagshu-shooting na ako tapos hindi ko pala gusto ang nangyayari sa set, sabihin na naman nang-iindiyen ako. Hindi ba naging pamoso ako sa pagiging indiyenera daw noong araw. Si *inaudible* po ang nag-umpisa ng isyung iyan, na indiyenera daw ako kaya binugbog ng fans. Totoo po iyon! Inabangan [siya] ng mga galit na Nora-Tirso fans kaya magang-maga iyong mga tinamaan sa kaniya. Nagkademandahan nga noon e.

Mabuti nga hindi ako kinagat na mag-bold, kasi hindi naman talaga ako puwedeng mag-bold kahit pangarap kong gumawa ng pelikulang ang karakter ko ay isang bold star. Kaya ang ginawa ko, kung ibang producer ang kumukuha sa akin, tinatanggap at ginagawa ko na lang kung ano na lang ang role o pelikulang ibigay. Kaya noong nagsawa na ako at hindi ko na nagugustuhan ang mga nangyayari, naglakas-loob po akong magprodyus ng sarili kong pelikula. Ang naisip ko noon, at least magkamali man ako rito, wala akong ibang sisihin kundi sarili ko. Iyon po ang [panahong] prinodyus ko ang *Tatlong Taong Walang Diyos*. Hindi... *Bona* pa yata noon, kasi doon sa *Banaue* ko niligawan si Boyet [Christopher De Leon] [na sumama] sa *Tatlong Taong Walang Diyos*. Iyon ang mga ginawa ko na kahit wala po akong pera, anlakas lang ng loob ko sa kagustuhan kong makagawa ng pelikulang maaalala ng tao dahil makabuluhan, katulad din ng *Alkitrang Dugo* na dinirek ni Lupita Concio.

Noong ginawa namin ang *Tatlong Taong Walang Diyos*, may bahaging nasira sa lab kaya sinabi ni Direk Mario O'Hara, "Guy, kailangan nating ulitin iyong eksena." Iyong eksena pong iyon ang isa sa pinakamahirap sa pelikula. Iyong sumakay ako ng jeep, humabol nang humabol, bumaba ng hagdan, hanggang sa lumuhod ako at nagsabing "Sinungaling! Sinungaling!" Iyon ang nasira. "Direk, hindi ko na po yata makukuha iyon," kasi siyempre mahirap iyong ire-require kang mag-retake at mag-reshoot. Alam niyo po kung ano ang ginawa? Sinabi ni Boyet sa akin, "Magagawa mo pa rin iyon. Tingnan natin." So ayun po, noong ire-reshoot na, ang ginawa niya, inaway

ako. Akala ko naman, totoong inaway ako kaya [galit ako] noong ginagawa iyong eksena. Tuwang-tuwa [si Boyet], tawa nang tawa: “E ‘di nakuha mo iyong eksena.” Ganoon po kami ni Boyet kapag gumagawa ng pelikula, nagtutulungan kami.

Ang nakakatuwa nga po, naalala ko sa *Banaue*, magkakasama kami nina Johnny Delgado at Boyet. Ang usapan namin, ang sabi ni Johnny, “Kapag eksena ni Guy, kailangang manood tayo Boyet para tingnan kung tama ang atake niya sa karakter. Kung hindi natin nagustuhan, kapag nakita nating mali, kakausapin nating i-retake iyong eksena.” So ganoon din kami, kapag eksena ni Johnny, kami naman ni Boyet, tapos kapag si Boyet ang umaarte, kami naman ni Johnny ang manonood. Maganda po iyong ganoong klase ng samahan ng mga artista kung gumagawa ng pelikula dahil nagtutulungan. Maraming matututunan sa mga kasamahang artista.

Bilang artista, ang pag-atake sa role ang isa sa gustong gusto kong ginagawa. Kapag may nagtatanong po sa akin kung paano ko inaarte o inaatake ang isang karakter o role, ang una at tanging ginagawa ko ay basahin ang script. Isang diretso hanggang matapos para malaman ko kung ano ang takbo ng istorya. Pagkatapos, kakalimutan ko na po iyon dahil alam ko na kung ang mangyayari. Pagdating sa set at nag-umpisa na kami, aalamin ko lang kung ano ang pinanggalingan ng eksena at kung ano ang susunod. At totoo po ito, kapag isinapuso ang role at naintindihan kung ano ang sinasabi ng kapareha, lumalabas na natural. Mas maganda ang kalalabasan kung mata sa mata, lumalabas nang kusa ang reaksiyon sa kaeksena at sa mismong eksena. Hindi na kailangang pag-aralan sa mga workshop, hindi rin kasi ako nag-workshop. Talagang mas maganda kung ang mismong artista ang tutuklas kung anong magandang gawin sa iniatang na eksena.

Hindi ko naman sinasabing huwag mag-workshop dahil malaking tulong din ito. Kaya lang minsan ... Mayroon akong nakasamang artista, hindi ko na po sasabihin [kung sino], hindi naman ako namimintas. Minsan, nakarinig ako ng ingay. Nakarinig ako ng mga sipa sa pader. Sino ba iyon? Iyon pala, turo sa workshop, mino-motivate niya ang sarili niya. Hindi po totoo iyon. Hindi ako nagsisinungaling, swear to God. Kaya sa mga nakakasama kong kabataan lalo na, hindi ko masyadong kinukumbinsing mag-workshop. Sabagay, depende na rin po sa artista kung anong gagawin talaga. May iba rin kasing naisasapuso iyong mga itinuro sa kanila kaya talagang naipapakita nila.

Iba-iba rin ang pagbibigay ng motivation sa isang eksena ng mga naging direktor ko. Katulad po sa *Ina Ka ng Anak Mo* kung saan nakasama ko ang paborito kong si Lolita Rodriguez. May eksena kami roon na nahuli kong may anak sa iba ang asawa ko, kaya sinabi kong, “Hayop! Hayop!” Hindi po ako sinabihan ni Lino [Brocka] kung anong gagawin. Ang ginawa niya, siya

ang umarte: “Guy, panoorin mo ako kasi ito mismo, kung ano ang nakita mo sa aking pag-arte, ito ang kokopyahin mo kapag nag-take na tayo. Para hindi na tayo mag-eensayo.” Naisip ko kung paano iyon. Tapos ang sabi pa, tutulo ang luha dito sa kaliwang pisngi. Ang hirap nun, parang tinuruan mo ang mata mo na lumuha kung saan mo gustong patuluin ang luha. So pagkatapos ni Direk Lino, sinabihan akong “Kung ready ka, sige take tayo.” Ang kaigihan naman po, tumutulong sa eksena si Lolita Rodriguez maski na wala siya sa harap ng kamera, umaarte siya para matulungan ang kaeksena. Ganoon po ang ginawa sa akin doon sa linyang, “Hayop! Hayop!” kaya naging maganda at tumama ang aking pag-arte doon. Naging pamoso po iyon sa mga bakla... sa mga fans. Sorry, tao lang po ako nagkakamali rin. Sorry po. Naging sikat ang linyang “Hayop! Hayop!” katulad ng “My brother is not a pig!” sa *Minsa’y Isang Gamu-Gamo*. Sa pelikulang ito nagsimula akong umarte-arte nang kaunti. Hindi kasi talaga ako magalaw sa katawan kapag umaarte. Pero dito, pinagagalaw-galaw ko na ang mga mata ko.

Kapag hindi ko maramdaman ang eksenang pinapagawa sa akin, hindi ko magawa ang tamang pag-arte. Kapag iginiit ito ng isang direktor, hanggang sa bahay iniisip ko iyon, na mukhang may mali. Kaya minsan, hindi naman sa pagmamayabang, sasabihin ko sa direktor, “Direk puwede po ba nating ulitin kasi parang hindi tama iyong ginawa ko.” Mabait naman po iyong mga naging direktor ko katulad ni Direk Joel Lamangan sa *Hustisya* (nandiyan po siya ngayon). Pero matigas din po ang ulo ni direk minsan, hindi rin sumusunod. Pero hindi... si Direk po, lahat ng gusto niya, talagang ginagawa at napagbibigyan din ang gusto ng artista. Iyon po ang importante doon.

Si Ishmael Bernal naman sa *Himala*, isang araw bago kuhanan iyong: “Walang himala! Ang himala ay nasa puso ng tao, nasa puso nating lahat. Tayo ang gumagawa ng himala, tayo ang gumagawa ng mga sumpa at ng mga Diyos,” sinabi ni direk sa akin, “Guy, ito ang kukuhanan natin bukas ha, tutuhugin natin iyan. Mayroon tayong anim na kamerang gagamitin kaya hindi tayo puwedeng mag-take two kasi masyadong mahal.” Siyempre nagtitipid dahil mahal na ang inabot ng pelikula. Sabi pa, “Bahala ka, hindi kita tuturuan kung ano ang gagawin mo, basta mag-a-action lang ako rito. Ikaw na ang bahala sa eksena habang sinasabi mo ang ‘Walang Himala!’” Naku, kinabahan po talaga ako noon, paano ko kaya aatakehin ang eksenang ito. So kung ano iyong napanood ninyo, iyon na ang naisip at ginawa ko. Magulo yata akong mag-explain. Sabi ko nga sa inyo hindi bagay sa akin ang nagle-lecture. Ang ibig ko lang sabihin, kung ano ang nanggagaling sa puso ko, iyon na po iyon. Magkamali-mali o magkabalul-bulol man ako, nanggagaling pa rin iyon sa puso ko. At iyon po ang totoo niyan. Alam niyo naman po ako, kung ano ang totoo, sinasabi ko... Hindi naman. Dinirek din ako ni Ishmael Bernal sa *Ang Makulay na Daigdig ni Nora*. Bago kami mag-

taping, nag-usap muna kami ng mga isang oras sa may ABS-CBN pa noon, kung ano-ano ang napag-usapan namin, kung saan-saan napunta. Sabi niya, “Oh, take your time,” kasi three pages po iyong [linya ko]. Sa awa ng Diyos, tinuhog po ni direkt iyon nang wala akong nakalimutan sa dialogue ko.

Si Mario O’Hara naman po ang paborito kong direktor. Kay Kuya Mario ko nakita na kapag tumama iyong eksenang ibinigay sa iyo at nakuha mo iyong gusto niya, niyakap niya ang artista pagkatapos ng eksena. E niyakap po ako, kaya naisip ko, “Ay, nayakap ako ni Direkt. Ibig sabihin, nagustuhan niya iyong ginawa ko.” Actually, pareho po sila ni Lino, niyakap ang artista kapag tama ang eksena. Si Direkt Joel naman po, (Ay direkt! Huwag na lang baka kung ano pa ang masabi ko...), si direkt naman, kailangan talagang makinig sa kaniya lalo na kung mahihirap iyong eksena. Kasi kapag hindi nakinig at hindi nakuha ang gusto niyang gawin mo doon sa role, siyempre magagalit siya. Kaya behaved din po ako kay Direkt Joel, katulad kay Ishmael, Lino, at Mario kasi natatakot akong talakan nila.

May eksena nga pala kami sa *Bona* ni Philip Salvador na na-in love ako sa kaniya nang husto at nagmamakaawa ako habang pinapalayas ako sa bahay. [Inabot kami ng walong take], na-take 8 po ako, kasi parang hirap na hirap akong magsalita dahil sa tangkad ni Ipe. Sabi ni Direkt Lino sa akin, “Alam mo Guy, huwag kang mahihiya sa amin ng crew. Kasi kapag nahiya ka sa amin, ikaw ang mapipintasan ng mga manonood kasi ikaw ang makikita sa screen. Kung maganda naman, ikaw rin ang makikinabang. Kaya maghihintay kami kung hindi mo pa maramdaman ang eksenang kukunan. Maghihintay kami.” Ganoon po si Direkt Lino. Nakagawa rin ako ng *Andrea, Paano Ba Ang Maging Isang Ina?* na dinirek ni Gil Portes. Alam niyo po si Direkt, hindi lang masyadong nakilala kagaya nina Lino pero marami siyang magagandang pelikulang nagawa. Sa kaniya rin iyong *Merika*.

Noong masyado akong down sa career tapos wala akong pera, isa sa mga ginawa ko upang malabanan iyong mga pagkakataong iyon ay gumawa ng pelikulang maaalala ng tao kahit hindi kumita. Basta magustuhan lang, masayang masaya na ako noon. Pero kailangan naman, bumalik din iyong puhunan para makapagprodyus ng susunod na pelikula. E ang nangyari po sa akin, talagang hindi bumabalik kahit anong gawin ko. Sa opisina na po nanggaling ang diperensiya kaya tuwing magpoprodyus ako, naglalabas ako ng panibagong puhunan. Kaya hanggang ngayon, mahirap pa rin po ako dahil sa kagustuhang makagawa ng pelikulang kapupulutan ng aral. Pero hindi po ako nagsisisi. Lahat ng nangyari sa buhay ko ay hindi ko pinagsisisihan dahil marami akong natutunan. At hindi ko man mapag-aralan lahat, unti-unti pag-aaralan ko ang mga pagkakamali ko upang maituwid ko ang mga iyon. Para sa fans po na ang pagmamahal sa akin ay talagang langit. Kita niyo naman, nagulat ako kanina sa fans na nakabarong at nakasaya, tuwang tuwa

talaga ako. Wala akong nakitang ibang fans na ganiyan kundi sila lamang po. Kaya mahal na mahal ko ang mga iyan. Hindi man nila makita pero nasa puso't isipan ko sila. Minsan nagagalit din ako sa kanila. Alam nilang kapag may pagkakamali sila pinagagalitan ko sila. Pero hindi sila nagbago at nandiyan pa rin. Pero kadalasan po, tama naman ako kaya nakikinig naman sila.

Noong 1991, lumapit sa akin sa bahay si Soxy Topacio. Ang sabi sa akin, "Gusto mong gumawa ng stage play?" "Stage play, Direk? Hindi ba mahirap iyon?" "Hindi, kaya mo iyon!" Dito namin ginawa ang *Minsa'y Isang Gamu-Gamo* na unang stage play ko. Sinubukan ko po, alam niyo naman ako malakas ang loob. Bawat ialok sa akin, talagang tinatanggap ko kasi nacha-challenge ako. Nag-enjoy po ako sa mga kasamahan ko kahit sa pag-eensayo pa lang. Mas nakakanerbiyos ito kaysa pelikula kasi ora mismo ang paggawa dahil live. Makikita agad kung ano ang reaksiyon ng tao, kung nagugustuhan nila ang ginagawa mo o kung hindi naman, tahimik lahat, walang pumapalampak. Pero marami po akong natutunan sa stage play. Sa pelikula, kahit na bumulong ka lang, maririnig ang dialogue mo. Sa play, kailangang itapon ang boses para marinig hanggang sa pinakadulong bahagi ng nanonood. Ganoon pala iyon, e Diyos ko, kaya mahirap din po.

Pagkatapos ng *Minsa'y Isang Gamu-Gamo*, pinagawa naman sa akin ni Kuya Ricky [Lee] ang *DH* na dinirek din ni Soxy Topacio. Hindi ko alam kung may galit sa akin si Kuya Ricky kaya ibinigay sa akin iyong role. Umikot ito hanggang sa ibang bansa – nakapunta kami sa Spain, sa Europa. Kaya lang sa Europa pagkatapos ng play, may fans na sumisigaw ng, "Ate Guy, kumanta ka naman!" Sabi ko, "Ay, tapos na iyong play. Play po ito." "Hindi, kumanta ka." "Sa susunod na lang po." "Basta, kumanta ka." Napipilitan akong kumanta kahit paano kaya nagkakasundo naman kami. Dito sa *DH*, apat ang karakter ko kaya napakahirap. Napagod po talaga ako sa play na ito dahil bukod sa papel na ako mismo iyong karakter, mayroon pang ibang gagampanan. Mayroong isang... (Kuya Ricky ano iyon?) may isang taga-Spain na nagkita sila ng anak niya, (tama po ba ako?). Pinakamahirap iyong Cairo na karakter kasi pinatay ko doon iyong amo ko at napakakiring hostess ko naman sa isa pa. At sabi ni Kuya, nagampanan ko naman nang tama ang mga role. Pero pagkatapos kong mag-perform, talagang hingal-kabayo po ako. Pero alam kong mahal ako ni Kuya Ricky kaya ibinigay niya sa akin iyon dahil naniniwala siyang magagawa ko.

Ang bawat karakter sa bawat pelikulang ginagawa ko, hangga't maaari po, ay hindi makikita sa iba. Halimbawa kung ano ang karakter ko sa *Himala*, hindi makikita doon sa ginawa ko sa *Naglalayag*. Mas maganda kung mapapanood ka na hindi ka si Nora Aunor kundi iyong karakter mo sa pelikula. Kahit napakahirap nun, sabi ko nga kanina, kapag isinapuso

ang bawat karakter, makukuha at makukuha mo ito. Ito po ang gusto kong sabihin sa mga gustong mag-artista.

Kapag galit ka sa isang tao, sabihin mong mag-artista na lang siya. Joke lang po, inaantok na yata kayo. Nawala yata iyong sound. May naririnig pa rin ako pero relaxed na ako. Ay, alam ko na, nasabi ko na iyong last. May kodigo kasi ako, sorry po. Patawarin niyo na ako. Sabi ko kay Kuya Ricky hihimatayin ako kapag tumayo ako at makita ang lahat ng taong nakaharap sa akin. Para bang kandilang mauupos sa nerbiyos. Mabuti hindi ako tumumba kanina.

Mga kaibigan, magtulungan po tayong gawin ang nararapat para sa industriya, lalo na sa mga baguhang artista na gumawa rin ng mga pelikulang makabuluhan. Tulungan natin sila sa pagganap sa mga karakter nila na angkop sa layunin ng mga prodyuser para maiangat natin ang industriya ng pelikulang Pilipino hindi lamang po sa Pilipinas kundi sa ibang bansa.

Dahil mayroon po akong kontrata sa TV 5, bago ipalabas ang *Thy Womb*, siyempre dadaan muna sila sa TV 5. Noong una, hindi masyadong aprobado iyong istorya, pero naglakas loob na akong tawagan si Direk Brillante [Mendoza], “Direk, gawin na natin itong pelikula, ako nang bahala.” So ginawa namin. Mabuti hindi ako idinemanda ano. Pero nakita niyo naman po kung ano ang kinalabasan ng *Thy Womb*. At mayroon pang mga susunod, ang *Padre de Familia* kasama si Coco Martin, *Dementia*, *Hustisya*, at *Whistleblower*. Apat po ang ginawa kong sabay-sabay. Iba-iba po ang karakter ko sa bawat pelikula, hindi nagkakapareho. Hindi katulad ng mga unang nagawa kong pelikula na kapag sinabi mong atsay, ako na iyon. Hindi na sila magdadalawang-isip. Kasi lahat po ng inalok sa akin noon kung hindi katulong ay yaya. Binago ito nang kaunti noong ayawan ng fans dahil gusto nilang glamorosa ako sa pelikula. Noong araw, puwede iyon. Pero ngayon, anlaki na ng tiyan ko e, hindi na puwede. Hindi na ako sexy. Kapag mukha lang, puwede pa, pero kapag buong katawan na, tatalikod na kayo at iiwan na ako.

Mga kaibigan, kahit paano, sana sa mga sinabi ko ngayong gabi, kung may kulang man, pagpasensiyahan niyo na. Kung mayroon pang susunod na ganito[ng pagtitipon], kukumpletuhin ko na po, sakaling matawag ulit ako. Kaya pasensiya na po. Magandang gabi po sa inyong lahat at maraming maraming salamat po. Sa mga fans, mahal na mahal ko po kayo, salamat. Sa mga propesor, saludo po ako sa inyo. Thank you very much po. Mahal na mahal ko po kayo.